

پیش بینی اعتماد در روابط بین فردی براساس نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج در دانشجویان

نویسنده مسئول: الهه اوجی

(کارشناسی ارشد، رشته روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد، فیروزآباد، ایران.)

آدرس پست الکترونیک نویسنده: (delarammoon25@gmail.com)

چکیده

هدف از انجام این پژوهش پیش بینی اعتماد در روابط بین فردی براساس نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج در دانشجویان بود. روش پژوهش توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان مجرد دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. حجم نمونه با توجه به تعداد ابعاد متغیرها به روش نمونه گیری دردسترس به تعداد ۲۷۰ نفر انتخاب شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج زارع شاه آبادی و سلیمانی (۱۳۹۱) و پرسشنامه اعتماد میان فردی رمپل و هولمز (۱۹۸۶) بود. داده ها با استفاده از روش ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون به شیوه همزمان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که بین نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج با اعتماد در روابط بین فردی دانشجویان رابطه مثبت معناداری وجود دارد. رگرسیون همزمان هم نشان داد که ابعاد نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج قادر به پیش بینی اعتماد در روابط بین فردی دانشجویان نمی باشد.

کلمات کلیدی: نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج، اعتماد در روابط بین فردی.

مقدمه

جوامع دارای ارزش ها، نگرش ها^۱ و عادات های متفاوت و نسبتاً پایداری هستند که این عادات ثابت و غیرقابل تغییر نیستند. در حالی که ارزش ها و نگرش های سنتی میان نسل های پیشین جوامع رواج دارد، نسل های جدیدتر دارای ارزش های متفاوتی هستند. با جانشین شدن نسل های جوانتر به جای افراد نسل های گذشته، جهان بینی متداول در جوامع دگرگون می شود (اینگل هارت و باکر^۲، ۲۰۲۰). موضوع تغییر نگرش ها و ارزش های ایرانیان به ویژه جوانان، در بسیاری از تحقیقات اجتماعی به صراحت بیان شده است (از جمله عبداللهیان، ۱۳۹۸ و احمدنیا و مهریار، ۱۳۹۹). تا جایی که

¹- Attitudes

²- Inglehart & Baker

عبداللهیان معتقد است «ارزش‌های فرهنگی ایرانیان در حال شکل‌گیری و یا در حال بازتولید هستند» در این میان، جوانان بیشتر در معرض تأثیر پذیری از جریان اتوفرایندهای تغییر هستند و با توجه به مقتضیات ویژه این دوره، آمادگی بیشتری برای همراه شدن و پذیرفتن هنجارها و ارزش‌ها و نگرش‌های جدید و متفاوت از نسل‌های پیشین را دارند (عبداللهیان، ۱۳۹۹). یکی از مسائل فرهنگی اجتماعی جامعه ما مسئله ارتباط بین دختران و پسران در قبل از ازدواج است. این مسئله هنوز در جامعه ما به طور کامل حل نشده و جایگاه درخور خود را نیافته است. اگر چه گرایش به این ارتباط ناشی از نیازهای زیستی - روانی و اجتماعی است ولی در این مورد ادیان، مکاتب و فرهنگ‌ها الگوهای متفاوتی ارائه کرده‌اند. این که نوجوانان از چه الگویی تبعیت می‌کنند به عوامل و متغیرهای متعددی وابسته است علیرغم این که مسئله می‌تواند تحت تأثیر الگوهای مختلفی باشد لیکن از الگوهایی تأثیر می‌پذیرد که با فرهنگ غالب جامعه همخوانی ندارد (یوسفی و عابدی، ۱۳۹۹). ظهور و بروز این پدیده (روابط قبل از ازدواج) و تحول در روابط بین شخصی دختران و پسران جامعه، نگرانی خانواده‌ها، علما و جامعه دینی، مسئولان و برنامه‌ریزان فرهنگی و سازمان‌های جوانان را در پی داشته است. بنابراین نوع معاشرت پیش از ازدواج در جامعه ما از نظر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی و دینی، یک مسئله اجتماعی است. «سی رایت میلز»^۱ در تعریف مسئله اجتماعی معتقد است یک مسئله عام اجتماعی، یک موضوع عمومی است وزمانی پدید می‌آید که مردم یک جامعه متوجه می‌شوند که ارزش‌های اجتماعی آنان نادیده گرفته شده و یا به طور کلی مورد تهدید قرار گرفته است (میلز، ترجمه انصاری، ۱۴۰۰). ارتباط میان فردی اساس و شالوده هویت و کمال انسان و مبنای پیوند وی با دیگران است. ارتباطات مؤثر موجب شکوفایی و بهبود کیفیت روابط افراد می‌شود. این در حالی است که ارتباطات غیر مؤثر مانع شکوفایی انسان شده، روابط را تخریب می‌کند (ادیب راد و ادیب راد، ۱۳۹۸). در این مورد وود^۲ (۲۰۰۶) بیان می‌دارد که انسان درگیر ارتباط می‌شود تا هویت پیدا کند، با دیگران پیوند برقرار می‌کند و پیوندهای خود را عمیق‌تر، در ضمن مشکلات خود را رفع و امکانات موجود را کشف می‌کند. بنابراین اساس زندگی و خوشبختی انسان را همین ارتباط‌های میان فردی تشکیل می‌دهد. ارتباطات میان فردی خود حیات بخش روابط هدفمند است. در این زمینه اهمیت برخی از ارتباط‌ها بیش از بقیه است، زیرا برخی از انواع ارتباط اقتصادی، برخی اجتماعی، برخی زیستی و روانی یا معنوی هستند. اما یکی از عمده‌ترین نوع ارتباط، که در دوران نوجوانی و جوانی به اوج خود می‌رسد ارتباط با جنس مخالف است (سیاوشی، ۱۳۹۹). ارتباطات پیش از ازدواج بخشی از فرآیند عادی زندگی محسوب می‌گردد که می‌توان آن را با درک نیازهای طرفین به یک رابطه قراردادی و نظام‌مند تبدیل نمود و ارتباط دو جنس نه در جهت تخلیه عاطفی بلکه به منظور اهداف متعالی‌تر همچون کسب مهارت‌های ارتباطی برقرار گردد (زارع شاه آبادی و سلیمانی، ۱۳۹۶). «دانیلین لوزیک»^۳ مسئله اجتماع را شرایطی می‌داند که غلط، مشکل‌زا، شایع و قابل تغییر باشد و این که باید آن را تغییر داد (لوزیک، ترجمه معیدفر، ۱۴۰۰) با توجه به تجربیات غرب و روندهای اجتماعی که از قبال رواج چنین معاشرتهایی در آن جوامع پدید آمده است به نظر می‌رسد ظهور این پدیده در جامعه ما تأثیرات ساختی را بر بسیاری از نهادهای اجتماعی می‌گذارد و می‌تواند به مرور نهاد ازدواج و خانواده را با چالش‌هایی مواجه نماید. افزایش تعداد مجردها و سن ازدواج، افزایش نرخ طلاق، کاهش نرخ ازدواج، افزایش فرزندان نامشروع، ناسازگاری‌های زناشویی و خانوادگی از جمله‌ی این موارد است (فیرینگ و وایندول^۴، ۲۰۲۰). از جمله متغیری که تحت تأثیر نگرش و گرایش به

^۱ - C. Wright Miles

^۲ - Wood

^۳ - Donileen, R. Losek

^۴ - Feiring & Wyndole

ارتباط قبل از ازدواج قرار دارد، اعتماد در روابط بین فردی^۱ است. اعتماد اجتماعی مفهومی است که در فرایند روابط اجتماعی بین افراد و سازمان‌های اجتماع با همدیگر تبلور می‌یابد. آنتونی گیدنز اعتماد را به عنوان اطمینان یا اتکاء بر ماهیت یا خاصیت شخصی یا صحت گفته‌ای تعریف می‌کند (حاجی حیدری و متقی زاده، ۱۴۰۰). مطالعات انجام شده بر نقش روابط قبل از ازدواج بر کاهش کیفیت روابط زناشویی بعدی، نارضایتی زناشویی، ناسازگاری، طلاق، و غیره اشاره دارند (از جمله لارسن و هولمن^۲، ۱۹۹۴؛ تیچمن^۳، ۲۰۱۳؛ کاهن و لوندن^۴، ۱۹۹۱، موسوی، نوایی نژاد و عاطف وحید، ۱۳۹۶)، اما تاکنون مطالعه‌ای به نقش این روابط در پیش‌بینی کنترل عواطف یا به عبارتی کنترل خشم^۵، اضطراب^۶، افسردگی^۷، عاطفه مثبت^۸ و روابط بین شخصی به خصوص اعتماد بین فردی، انجام نشده است. بنابراین تحقیق حاضر در پی پاسخ به این سؤال است که آیا گرایش و نگرش نسبت به روابط قبل از ازدواج در دانشجویان می‌تواند پیش‌بینی‌کننده کنترل عواطف و اعتماد میان فردی باشد؟ تا شاید راه گشای پژوهش‌هایی در زمینه شناخت نگرش‌های جوانان به ویژه دانشجویان، در زمینه روابط عاطفی و بحث اعتماد بین دوستی دختر و پسر پیش از ازدواج گردد، زیرا با فهم نگرش و گرایش ارزش‌های جوانان درباره این مسئله می‌توان تا حدودی به پیش‌بینی رفتار آنان در آینده دست یافت و با شناخت رفتار جوانان در این زمینه، می‌توان آنها را از خطرات احتمالی روانی، اجتماعی و بهداشتی که ایشان را تهدید می‌کند آگاه ساخت. همچنین تا یک جای مطالعه می‌تواند برای مسئولان فرهنگی جامعه در یافتن راه‌های هنجارمند، دینی و پذیرفته شده برای چنین روابط بین شخصی راه گشا باشد. بنابراین با توجه به مطالب فوق این سؤال مطرح می‌شود که آیا نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج قادر به پیش‌بینی کنترل عواطف و اعتماد در روابط بین فردی دانشجویان می‌باشند؟

روش پژوهش

روش پژوهش مورد استفاده در این پژوهش از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است که رابطه دو یا چند متغیر را با هم می‌سنجد. در این پژوهش نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج به عنوان متغیر پیش‌بین (مستقل) و اعتماد در روابط بین فردی به عنوان متغیرهای وابسته (ملاک) مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مجرد دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. حجم نمونه با توجه به تعداد ابعاد متغیرها (۹ بعد و برای هر بعد ۳۰ نفر در نظر گرفته شد) به روش نمونه‌گیری دردسترس به تعداد ۲۷۰ نفر انتخاب شد.

ابزار گردآوری اطلاعات

مقیاس بررسی نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج: این پرسشنامه یک ابزار مداد کاغذی است که شامل ۲۳ گویه‌ای است و توسط زارع شاه‌آبادی و سلیمانی (۱۳۹۱) در بین دانشجویان دانشگاه یزد طراحی شده است که در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً موافقم ۵ تا کاملاً موافقم=۱) نمره‌گذاری می‌شود این مقیاس به سنجش نگرش و گرایش و

^۱ -interpersonal trust

^۲ -Larson & Holman

^۳ -Teachman

^۴ -Kahn & London

^۵ -angry

^۶ -anxiety

^۷ -depression

^۸ -positive affect

میزان موافقت افراد برای ارتباطات خارج از چهارچوب با دوستان غیرهمجنس می‌پردازد. این پرسشنامه شامل چهار بُعد نگرش (شامل ۷ گویه)، گرایش (شامل ۵ گویه)، نیاز به ازدواج (شامل ۴ گویه)، نیاز عاطفی (شامل ۴ گویه) و نیاز جنسی (شامل ۳ گویه) است. نمره کل از جمع کل گویه‌ها حاصل می‌شود. سازندگان آن روایی این آزمون را با استفاده از روایی محتوا با نظر استادان و متخصصان از ضریب آلفای کرونباخ توسط طراحان ۰/۹۳ گزارش شده است و روایی محتوایی آن نیز توسط متخصصان مطلوب گزارش کرده‌اند. پایایی پرسشنامه هم با روش آلفا کرونباخ به ترتیب ابعاد ۰/۸۶، ۰/۸۶، ۰/۷۱، ۰/۸۳ و ۰/۸۰ مورد تأیید قرار گرفته است (زارع شاه آبادی و سلیمانی، ۱۳۹۱). پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با روش آلفا کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۵ و برای ابعاد آن به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۶، ۰/۷۴ و ۰/۵۶ محاسبه شد. در مورد پایایی بُعد نیاز جنسی که ۰/۵۶ است، باید گفت تعداد گویه‌های این بُعد سه گویه است که احتمالاً بر پایایی آن اثر گذار بوده است. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر براساس آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۶ و برای ابعاد آن به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۷۲، ۰/۶۹ و ۰/۶۵ بدست آمد.

مقیاس اعتماد در روابط بین فردی: مقیاس اعتماد (رمپل و هولمز، ۱۹۸۶) نسخه تجدید نظر شده مقیاس اعتماد (رمپل و هولمز، ۱۹۸۵) است که در مطالعه دیگری به کار رفته بود. این آزمون یک ابزار خودگزارشی ۱۸ عبارتی است و آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) میزان مخالفت یا موافقت خود با هر یک از عبارات را مشخص کند. مقیاس اعتماد به منظور ارزیابی میزان اعتماد افراد به همسر یا شریکشان ساخته شده است. رمپل و هولمز اعتماد را اینگونه تعریف کرده‌اند: «میزان اطمینانی که که هنگام فکر کردن به رابطه تان، احساس می‌کنید». بعضی از گویه‌های این پرسشنامه از مقیاس روابط بین فردی که توسط شالین، گورنی و استورر تهیه شده، گرفته شده است. سازندگان آن روایی و پایایی این پرسشنامه را مطلوب گزارش کرده‌اند (رمپل و هولمز، ۱۹۸۵). پایایی پرسشنامه اعتماد بین فردی در پژوهش حاضر با روش آلفا کرونباخ برابر ۰/۷۹ محاسبه شد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار spss-28 در دو سطح توصیفی و استنباطی که در سطح توصیفی از جداول محاسبه میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش و در سطح استنباطی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده گردید.

یافته‌ها

برای آزمون این فرضیه پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده می‌شود، نتایج در زیر مشخص شده است.

جدول (۱) همبستگی نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج و اعتماد بین فردی

متغیرها		نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج
اعتماد بین فردی	ضریب همبستگی	معناداری
	۰/۱۱۶**	۰/۰۴

همان طور که نتایج جدول ۱ نشان می دهد، ضریب همبستگی بین نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج و اعتماد بین فردی برابر $r=0/116$ با سطح معناداری $p=0/04$ است و از آن جا که سطح معناداری بزرگتر از ضریب همبستگی جدول در سطح آلفای $0/05$ است، می توان گفت بین نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج و اعتماد بین فردی رابطه معناداری وجود دارد و این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

در ادامه برای این که مشخص گردد که نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج می تواند اعتماد بین فردی را پیش بینی نماید از رگرسیون همزمان استفاده می شود. بدین منظور نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج به عنوان متغیر پیش بین و اعتماد بین فردی به عنوان متغیر ملاک وارد می شود.

جدول ۲) رگرسیون اعتماد بین فردی بر اساس نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج

متغیر پیش بین	β	t	Sig	R	R^2	F	sig
نگرش	-0/001	-0/013	0/989	0/161	0/026	1/712	0/131
گرایش	-0/005	-0/82	0/935				
نیاز به ازدواج	0/158	2/316	0/021				
نیاز عاطفی	-0/024	-0/381	0/704				
نیاز جنسی	0/033	0/561	0/575				

همان طور که جدول ۲ نشان می دهد با توجه به مقدار $F=1/712$ و $sig=0/131$ می توان گفت ابعاد نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج توان پیش بینی اعتماد بین فردی را ندارند، هر چند با توجه به مقادیر (β) بعد نیاز به ازدواج می تواند بر اعتماد بین فردی نقش داشته باشد ولی این نقش کم و ناچیز است. بنابراین فرضیه پژوهش مورد تایید قرار نمی گیرد.

بحث و نتیجه گیری

همان طور که جدول ۲ نشان می دهد با توجه به مقدار $F=1/712$ و $sig=0/131$ می توان گفت ابعاد نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج توان پیش بینی اعتماد بین فردی را ندارند، هر چند با توجه به مقادیر (β) بعد نیاز به ازدواج می تواند بر اعتماد بین فردی نقش داشته باشد ولی این نقش کم و ناچیز است. بنابراین فرضیه چهارم مورد تایید قرار نمی گیرد. از آن جا که تحقیقی در ارتباط با این فرضیه پژوهش انجام نشده است، لذا نمی توان همسویی نتایج را با مطالعات قبلی مورد بررسی قرار داد، اما در تبیین این یافته می توان گفت، اعتماد در اجتماع و روابط دو جنس زمانی شکل می گیرد که حسن ظن فرد در گیر در رابطه نسبت به دیگری با این انتظار که آنها به گونه ایی عمل خواهند کرد که نتایج منفی به حداقل ممکن کاهش یافته و دستیابی به اهداف میسر گردد، اما همان گونه که در فوق بیان شد، نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج از جمله رفتارهای ارتباطی است که همراه با اهداف شناختی، عاطفی و انگیزشی است، و بنا به

گفته بلسک و باس (۲۰۰۱) تفاوت در انگیزه ها و نیازها در دو جنس سبب بی اعتمادی و فرو پاشی رابطه می گردد، از سوی دیگر نگرش غالب جوانان و کسانی که با جنس مخالف در ارتباط بوده اند، این موضوع است که روابط قبل از ازدواج با جنس مخالف بعثت نبود تعهد در نزد دو طرف به بی اعتمادی منجر شده است، لذا دانشجویان با این نگرش به این نتیجه رسیده اند که ارتباط میان فردی با جنس مخالف نمی تواند نتایج منفی را به حداقل ممکن کاهش دهد و دستیابی به اهداف را میسر سازد. از این منظر شاید این یافته دور از ذهن نباشد، هر چند با توجه به فرهنگ بومی و اسلامی کشورمان برای رسیدن به یک نتیجه معتبر، نیاز به مطالعات بیشتری است. متغیرهای جمعیت شناختی، موقعیت اجتماعی-اقتصادی و وضعیت تحصیلات والدین کنترل نشده است، لازم است تعمیم نتایج با احتیاط انجام شود. در پژوهش های آتی عوامل تأثیر گذار بر نگرش و گرایش ارتباط قبل از ازدواج از جمله دینداری، رابطه با والدین و... مورد توجه قرار گیرد. با توجه به این که در پژوهش حاضر مشخص گردید که نگرش و گرایش به ارتباط قبل از ازدواج نمی تواند اعتماد بین فردی را پیش بینی نماید، پیشنهاد می شود جوانان به این مهم توجه نمایند که ارتباط قبل از ازدواج در فرهنگ جامعه ما نمی تواند به اعتماد بین فردی پایداری که نتیجه آن منجر به ازدواج شود، بینجامد. با توجه به نتایج پیشنهاد می شود مشاوران و برنامه ریزان متخصص در امور دانشجویان به مشکلات دانشجویان در امر ازدواج توجه نمایند تا روابط مضر و نامناسب بین دو جنس کمتر شود.

منابع

- احمدنیا، شیرین و مهریار، هوشنگ. (۱۳۹۹). نگرش و ایده آل های نوجوانان تهران در زمینه همسرگزینی، فرزندآوری و تنظیم خانواده، مجموعه مقالات دومین همایش انجمن جمعیت شناسی ایران دانشگاه شیراز: انتشارات مطالعات و پژوهش های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه، ۲۱۸.
- ادیب راد، نسترن. ادیب راد، مجتبی. (۱۳۹۸). بررسی رابطه باورهای ارتباطی با دزدگی زناشویی و مقایسه آن در زنان متقاضی طلاق و زنان خواهان ادامه زندگی مشترک. تازه های و پژوهش های مشاوره، جلد ۴، شماره ۱۳، ۹۹-۱۱۰.
- حاجی حیدری، حامد و متقی زاده، علی. (۱۴۰۰). بازسازی الگوی باز اندیشی گیدنز بر مبنای مواضع اخیرتر او راجع به سنت. فصلنامه تحقیقات اجتماعی در ایران، سال ۱، شماره ۸۳، ۴۱-۳.
- خلج آبادی فراهانی، فریده و مهریار، امیر هوشنگ. (۱۳۹۰). بررسی نقش خانواده در ارتباطات با جنس مخالف قبل از ازدواج در دختران دانشجو در تهران، فصلنامه خانواده پژوهی، شماره ۲۴، ۴۶۸-۴۴۹.
- زارع شاه آبادی، اکبر و زارع شاه آبادی، علیرضا. (۱۳۹۶). بررسی عوامل موثر بر معیار های همسرگزینی در بین دانشجویان یزد. فصلنامه جمعیت، سال ۱۰، شماره ۳۹ و ۴۰، ۷۴-۵۶.
- زارع شاه آبادی، اکبر و سلیمانی، زکیه. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مرتبط با گرایش دانشجویان به روابط پیش از ازدواج در دانشگاه یزد، مجله رفاه اجتماعی، شماره ۴۵، ۳۶۴-۳۲۹.
- سیاوشی، حسین. (۱۳۹۹). رابطه الگوی ارتباط زناشویی و باورهای منطقی دبیران دبیرستان های ملایر، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تربیت معلم.

عبداللهیان، حمید. (۱۳۹۸). ارزش سنت و باز تولید فرهنگی، مجموعه مقالات دومین همایش انجمن جمعیت شناسی ایران، با عنوان بررسی مسایل جمعیتی ایرانیان تاکید بر جوانان، دانشگاه شیراز: انتشارات مطالعات و پژوهشهای جمعیتی آسیا واقیانوسیه، ۲۹۰-۲۵۵.

لوزیک، دانیلین. (۱۴۰۰). نگرشی نو در تحلیل مسایل اجتماعی، ترجمه ی سعیدمعیدفر. تهران: انتشارات امیرکبیر.
موسوی، سید اسماعیل؛ نوایی نژاد، شکوه و عاطف وحید، محمد کاظم. (۱۳۹۶). بررسی تاثیر روابط قبل از ازدواج بر تعارضات زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه های دولتی شهر تهران. تازه ها و پژوهش های مشاوره، شماره ۲۲.
میرزایی، خلیل و برغمندی، هادی. (۱۳۸۸). رابطه با جنس مخالف و عوامل مرتبط با آن. ماهنامه رفاه اجتماعی، دوره ۹، شماره ۳۴، ۱۵۸-۱۳۱.

میلز، سی رایت. (۱۴۰۰). نقدی بر جامعه شناسی آمریکائی : بینش جامعه شناختی، ترجمه عبدالمعبود انصاری، تهران: شرکت سهامی انتشار.

یوسفی، زهرا و عابدی، محمد رضا. (۱۳۹۹). بررسی اثر بخشی آموزش روابط سالم با رویکرد یادگیری اجتماعی بر افزایش آگاهی دختران از روابط آسیب زای دختران و پسران. فصلنامه اصول بهداشت روان، سال ۹، شماره ۳۵ و ۳۶، ۱۶۰-۱۵۳.

منابع لاتین

- American Psychological Association. (2004). *Controlling anger-before it controls you*. Washington, DC: America Psychiatric Association.
- Blesk, A. L. and Buss, D. M. (2017). *Opposite-Sex Friendship: Sex Differences and Similarities in Initiation, Selection and Dissolution*, *PSPB*, 27, 1310-1323.
- Ergun, M.A. (2018). Social Determinants of Attitudes towards Women's Premarital Sexuality among Female Turkish University Students, *Sexuality and Culture*, 11(3), 1-10.
- Goleman, D. (2014). *Working With emotional intelligence*. New York: Bantam books. Goleman, D. & Boyatzis, R. E. (1999). *Emotional competencies inventory*. Boston: hay/MCBer.
- Gross, J. (1998). The Emerging Field of Emotion Regulation: An Integrative Review. *Review of General Psychology*, 2, 271-299.
- Inglehart, R., Baker, Wayne E. (2020). Modernization, cultural change, and the persistence of traditional values. *American Sociological Review*, 65(1), 19-51.
- Isen, A. M. (2010). *Positive affect and decision making*. In M. Lewis & J. Havilan (Eds.), *Handbook of emotion*. (PP. 417-435). New York: Guilford.
- Kahn, J., & London, K. (1991). Premarital sex and the risk of divorce. *Journal of Marriage and the Family*, 53, 845-855.
- Lane, R.D., Quinaln SchwaRtz, G.E., Walker, P.A & Zeitlin, S.B. (1999). The levels of emotional awarens scale: A cognitive development measure of emotional scale: A cognitive development measure of emotion. *Journal of Personallity Assessmentm*, 55, 125-134.
- Larson, J. H., & Holman, T. B. (1994). Premarital predictors of marital quality and stability. *Family Relations*, 43, 228-237.
- Rempel, J. K., Holmes, J. G. and Zanna, M. D. (1985). Trust in close relationships". *Journal of Personality and Social Psychology*, 49, 19-25.
- Rempel, J.K., & Holmes, J, G. (1986). Trust in close relationships. *Journal of Personality*, 49, 95-112.
- Teachman, J. (2013). Premarital sex, premarital cohabitation, and the risk of subsequent martial dissolution among women. *Journal of Marriage and the Family*, 65, 444-455.

Wood, J.T. (2006). *interpersonal communication: everyday encounters*. NewYork, wads worth publishing company.